

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	16.10.2025, Tallinn
Koostaja ametinimetuse ja nimi:	abiprokurör Hanna-Elise Rähni
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	25230100295
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 179 lg 1 – § 26 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	xxx (ik xxx)

Põhja Ringkonnaprokuratuuri menetluses on kriminaalasi nr 25230100295, milles xxx kahtlustatakse KarS § 179 lg 1 – § 26 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, mis seisnes selles, et tema 07.07.2025 internetikeskkonnas www.snapchat.com kasutajanime „xxx“ alt teadvalt ahvatles seksuaalselt 13-aastast tüdrukut, rääkides temaga seksuaalsetel teemadel. xxx tahtlik tegu jäi lõpule viimata tema enda tahtest sõltumatutel asjaoludel, kuivõrd isik, keda tema teadis 13-aastase tüdrukuna, oli jälitustoimingu raames tegutsev politseiametnik, s.o kõlbmatu objekt. xxx ettekujutus kavandatud süüteo õnnestumisest oli objektiivselt ekslik, kuid vastab KarS § 26 lg-s 1 sätestatud süüteokatse karistatavuse eeldustele.

Prokurör, olles tutvunud kriminaaltoimiku materjalidega, analüüsinud kuriteo toimepanemise ajaolusid, kuriteo toimepanija isikut, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, on jõudnud järeldusele, et antud juhul on võimalik ja põhjendatud lõpetada kriminaalmenetlus KrMS § 202 alusel.

KrMS § 202 kohaselt saab kriminaalmenetluse lõpetada olukorras, kus kogutud tõendite põhjal on isiku hüpoteetiline süü tõendatud. See tähendab, et süüdimõistvat otsust ei tehta, kuid samas ei saa öelda, et süüstav toime täielikult puuduks (RKKK 03.11.2010 3-1-1-84-10, p 34, EIKo 21.06.2016 *Lähteenmäki* vs Eesti p 49). Lõpetamise kohaldamiseks peavad olema täidetud järgmised eeldused: 1) tegemist on teise astme kuriteoga, 2) isiku süü ei ole suur, 3) kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, 4) isik on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja on tasunud (tasub) kriminaalmenetluse kulud ning 5) kahtlustatava nõusolek.

Käesoleva kriminaalasja esemeks on KarS § 179 lg 1 – § 26 lg 1 järgi kvalifitseeritav kuritegu. Kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib KrMS § 202 lg 1 ja 2 sätestatud alusel kriminaalasja lõpetada prokuratuur (KrMS § 202 lg 7). KarS 179 lg-s 1 sätestatud kuriteo toimepanemise eest on ette nähtud rahaline karistus või kuni kolmeaastane vangistus. Niisiis on käesoleval juhul kriminaalmenetluse esemeks teise astme kuriteod, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära. Samuti on tegemist kõlbmatu kuriteo katsega, mis tähendab, et kuritegu jäeti lõpule viimata.

Karistamise aluseks on KarS § 56 kohaselt isiku süü. Isiku süü suuruse kindlaks määramisel tuleb lähtuda vaid nendest asjaoludest, mis puudutavad konkreetset süütegut. Kahtlustatava süü ei ole suur. Süü suuruse hindamisel tuleb arvestada ka seda, et seadusandja ei ole sellise teo eest ette näinud vangistuse alammäära. Samuti tuleb arvestada, et kuriteoga kriminaalmenetluses hüvitatavat kahju ei tekitatud. Lisaks tuleb arvestada, et tegemist on kahtlustatava näol noore täiskasvanuga.

Kuriteoga hüvitatavat kahju ei tekitatud ja kuivõrd käesolevas kriminaalasjas kannatanut ei ole, ei ole ka esitatud tsiviilhagi. Kriminaalmenetluses tekkisid menetluskuludena kaitsjatasud summas 431,52 eurot. Kuivõrd käesolevas kriminaalasjas esitati xxx kahtlustus kolmes episoodis, kuid kahe episoodi osas on tehtud kriminaalmenetluse lõpetamine § 199 lg 1 p 1 alusel, siis tuleb osa, s.o kaks kolmandikku menetluskuludest jätta riigi kanda. See tähendab, et 287,68 eurot jääb riigi kanda ja 143,84 eurot tasub xxx.

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada ka asjaoluga, et lõpetamine ei ole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas üld- või eripreventiivsest vajadusest.

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Eripreventiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute kuritegude toimepanemise. Seda hinnatakse lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust.

Üldpreventiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad. Riigikohtu otsuse nr 3-1-1-85-04 p 16 järgi on oportuuniteediprintsiibiga antud prokuröridele kaalutusõigus, mille eesmärk hõlmab lisaks menetlusökonomikale ka proportsionaalsuse põhimõttest tuleneva vajaduse välistada kriminaalrepressiooni kohaldamine juhtudel, mil see oleks teo asjaolusid silmas pidades ilmselgelt mittemõõdukas. Avaliku menetlushuvi mõiste on mõeldud tagama muuhulgas seda, et karistust kohaldatakse üksnes siis, kui muudest vahenditest ei piisa ja just selle järele on tungiv vajadus.

Antud asjas puudub avalik menetlushuvi. Esiteks puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna puudub põhjus arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute süütegude toimepanemise xxx poolt. Isikul puuduvad kehtivad kriminaal- ja väärteokaristused ja tema suhtes rohkem pooleliolevaid kriminaalmenetlusi käimas ei ole. Samuti ei ole õiguskaitseorganitele laekunud informatsiooni, et isik oleks jätkanud samalaadsete kuritegude toimepanemist. Samuti ei ole tema suhtes varasemalt kohaldatud KrMS §-e 202, 203 või 203¹, st menetlust oportuuniteedi korras lõpetatud. Ka tuleb arvesse võtta, et isikule esitatud kahtlustuse algne maht vähenes märgatavalt võrreldes esialgse kahtlustusega. Piisavat eripreventiivset mõju omab prokuröri hinnangul esiteks kriminaalmenetlus kui selline ning teiseks isikule asetatud kohustus, s.o osaleda psühholoog-seksuaalnõustaja konsultatsioonidel. Avalik huvi käesoleva kahtlustatava menetlemise osas puudub ka kaalutlusel, et tema suhtes ei ole oodatav avalikkuse eriline usaldus.

Kahtlustatava kriminaalvastutusele võtmine ei ole põhjendatud üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalasja lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse, kuna kahtlustatav kuulati üle ning isik on võtnud eripreventiivse mõjuga kohustuse. Riik on niisiis isiku käitumisele operatiivselt ning üheselt mõistetavalt reageerinud ja suunanud ta õiguskuulekale teele tagasi. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistus kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa. Käesoleval juhul on prokurör veendunud, et selline vajadus puudub. Seega on antud kriminaalasjas võimalik lõpetada xxx suhtes menetlus oportuuniteedi põhimõtte alusel, pannes talle kohustuseks osaleda psühholoog-seksuaalnõustaja konsultatsioonidel.

Juhindudes KrMS §-dest § 202 lg 2, 7 ja 206, prokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 25230100295 menetlus.

2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg: **xxx on kohustatud:**

- **Osalema psühholoog-seksuaalnõustaja Lauri Pihkva konsultatsioonidel täismahus ja intensiivsuses kuni vajaduse ära langemiseni. Vajadusel teha koostööd teiste erialaspetsialistidega. Konsultatsioonideks tuleb aeg kokku leppida kahe nädala jooksul pärast kriminaalmenetluse lõpetamist ning teavitada kokkulepitud esmakohutumise ajast ka prokuröri.** Kohustuse täitmise tähtaeg: 16.10.2026.

Konsultatsioonide eduka läbimise korral edastada kirjalik tõend e-posti aadressile hanna-elise.rahni@prokuratuur.ee

- **Hüvitama menetluskulud summas 143,84 eurot, kandes selle summa Prokuratuuri deposiitkontole selgitusega „menetluskulud, 25230100295“.** Kohustuse täitmise tähtaeg: 16.04.2026.

Saaja nimi: Rahandusministeerium

**Saaja konto: EE891010220034796011 SEB
EE932200221023778606 Swedbank
EE701700017001577198 Luminor
EE777700771003813400 LHV**

Viitenumber: 3100057361

Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustusi, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.

3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: ei kohaldata. Isik oli kinni peetud 30.06.2025-01.07.2025, 08.07.2025-10.07.2025.

4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid:

- 2 CD-R plaati jätta arhiveerimisel materjalide juurde;
- Lauaarvuti Fornax, SIM-kaart Tele2, SIM-kaart Telia, nutitelefon Samsung Galaxy S10+ (SM-G975F) ja mobiiltelefon Xiaomi Redmi 13c 5g (23124RN87G) tehtud koopiafailid, raportfailid, andmestik ja jäädvustatud fotod hävitada peale arhiveerimist ja kohustuse täitmist.
- mobiiltelefon Redmi S/N 55481/64YE01178 (akt nr 25ATH36405) hävitada KrMS § 126 lg 3 p 4 alusel.

5. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: andmeid ei kustutata.

6. Kriminaalmenetluse kulud: kaitsja Harri Tammist kaitsjatasu 431,52 eurot jääb summas 143,84 eurot xxx kanda, ülejäänud osas, s.o 287,68 eurot, jääb riigi kanda (vt p 2).

7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kahtlustatavale xxx ja kaitsjale Harri Tammist.

Hanna-Elise Rähni
abiprokurör

Olen menetluse lõpetamise ja määratud kohustustega nõus. Mulle on selgitatud määratud kohustuste mittetäitmise tagajärgi:

xxx
kahtlustatav

Harri Tammist
kaitsja